

GUIA D'APRENENTATGE

INFERMERIA GERONTOLÒGICA

1. Fitxa descriptiva

TITULACIÓ: Grau en Infermeria

MATÈRIA: Ciències de la Salut

TIPUS: Formació Obligatoria

CODI - ASSIGNATURA: G204-Infermeria gerontològica

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

CATALÀ i CASTELLÀ

ANY ACADÈMIC: 2023-2024

SEMESTRE: Segon curs

GRUP: Matí 1/Matí 2/Tarda

2. Professorat

Responsable de l'assignatura:

Prof. Ivette Fernández Gibert (ivette.fernandez@sjd.edu.es) infermera, ha treballat a l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol en la Unitat Geriàtrica d'Aguts (UGA).

Professorat:

Prof. Pere Coca Alves (pere.coca@sjd.es)

Dra. Raquel Fabregat Marcos (raquel.fabregat@sjd.es)

Dr. Alfonso Monje Hernandez (raquel.fabregat@sjd.es)

Prof. Pedro Jose Regalado Doña (pedrojose.regalado@sjd.es)

3. Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits

4. Objectius

Aquesta assignatura té per objectiu que els/les estudiants adquireixin i assumeixin les competències indispensables per donar una resposta professional a les necessitats de protecció de la salut i de prevenció de la malaltia de les persones grans en l'actual context d'una població cada vegada més envellida. Aprendre a proporcionar unes cures integrals i de qualitat a la persona gran, tenint en compte les seves necessitats fisiològiques, psicosocials, de desenvolupament, culturals i espirituals, amb el propòsit de mantenir la seva qualitat de vida i benestar, afavorint la seva autonomia i el seu rol social.

5. Crèdits

La dedicació de de l'alumne serà de 6 ECTS (150hores) que es distribuïran de la següent forma:

PRESENCIAL	30%
NO PRESENCIAL	Dirigit 35%
	Autònom 35%

Ha de tenir en consideració que 1 ECTS són 25 hores de dedicació de l'estudiant i que es multiplica doncs 25 hores pel número de crèdits de l'assignatura.

6. Blocs temàtics i organització dels continguts

UNITAT TEMÀTICA 1: Envel·liment poblacional

- Tema 1.1. Demografia. Envel·liment poblacional.
- Tema 1.2. Rol i competències de la Infermera Gerontològica
- Tema 1.3. Procés d'envelliment/fisiologia de l'envelliment
- Tema 1.4. Canvis Físics, psicològics i socials.
- Tema 1.5. Estratègies foment envelliment sa.
- Tema 1.6. Estereotips associats a l'envelliment i l'estigma.
- Fòrum 1. En relació amb "Envel·liment poblacional"

UNITAT TEMÀTICA 2: Síndromes geriàtrics

- Tema 2.1. Síndromes geriàtrics. Introducció.
- Tema 2.2. Síndromes geriàtrics. Immobilitat i incontinència. Lesions Relacionades amb la Dependència.
- Tema 2.3. Síndromes geriàtrics. Inestabilitat i caigudes.
- Tema 2.4. Síndromes geriàtrics. Deteriorament cognitiu..
- Tema 2.5. Síndromes geriàtrics. Iatrogènia. Alteracions vista i oïda.
- Tema 2.6. Síndromes geriàtrics. Disfàgia
- Tema 2.7. Síndromes geriàtrics. Immunodeficiències i Infeccions. Restrenyiment i alteracions sexuals.
- Tema 2.8. Síndromes geriàtrics. Depressió. Insomni.
- Fòrum 2: En relació amb "Síndromes geriàtrics"
 - Seminari 1. Lesions relacionades amb la dependència
 - Seminari 2. Disfàgia i caigudes

UNITAT TEMÀTICA 3: Final de vida i Nivells assistencials geriàtrics

- Tema 3.1. De la malaltia crònica a la fragilitat
- Tema 3.2. Abordatge de final de vida
- Tema 3.3. Nivell assistencials geriàtrics
- Fòrum 3. En relació amb "Final de vida i Nivells assistencials geriàtrics"
 - Seminari 3. Abordatge final de vida

SIMULACIÓ CLÍNICA: Centre SAVI

- a) Les activitats de simulació son de caràcter obligatori el dia programat a la planificació, tant pels estudiants d'avaluació única com d'avaluació continuada.
- b) La simulació té caràcter formatiu, avaluatiu i no recuperable. No obstant, és important preparar-se per assistir a aquestes activitats. Per cada període de simulació, es realitzarà una activitat avaluativa prèvia, que serà la nota de l'activitat de simulació. Aquells estudiants que NO assisteixin a la simulació, tot i haver presentat l'activitat avaluativa prèvia, obtindran un 0.
- c) L'examen final de l'assignatura, pot estar configurat amb preguntes dels punts treballats a

l'activitat de simulació, entre d'altres.

7. Enfocament metodològic

TIPOLOIGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	% temps previst
Presencial (a l'aula)	<p>Explicació i/o demostració de continguts que s'utilitzen per explicar els conceptes bàsics necessàries per a la comprensió de la matèria. Estudiar casos susceptibles de generar el mètode científic.</p> <p>Adquirir pràctica i criteri en l'avaluació d'un pacient geriàtric per a la pràctica de la infermeria basada en l'evidència.</p>	<p>Classe Plenària (Sessions Expositives per part del professor i/o alumne.</p> <p>Seminaris (Resolució d'exercicis i problemes, aprenentatge orientat a projectes i aprenentatge cooperatiu).</p> <p>Simulació Integrada (Aprenentatge cooperatiu i de simulació de resolució de casos i problemes)</p>	30
Dirigit (fora de l'aula)	<p>Seguiment de l'estudiant, presencial i virtual, on es revisen les diferents activitats realitzades per detectar les habilitats apreses i les deficiències. S'orienta l'estudiant en la preparació d'activitats que realitzarà a l'aula de forma presencial.</p>	<p>Elaboració de treballs i projectes, tan de forma individual com grupal.</p> <p>Lectures, vídeos i recerca de dades orientades per a la preparació de seminaris, simulació, etc.</p> <p>Participació en el Fòrum de l'assignatura.</p>	35

Autònom (fora de l'aula)	Que l'estudiant sigui autònom de forma progressiva i adquireixi capacitat d'autocrítica per el treball autodidàctic	Preparació de seminaris, lectures, recerques documentals consulta de bases de dades i anàlisi de publicacions científiques. Elaboració de projectes i resolució de casos	35
--------------------------	---	---	----

8. Competències

Bàsiques

CB1. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre els coneixements en una àrea d'estudi que es basa en l'educació secundària general, i sovint es troba en un nivell que, mentre es basa en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements des de l'avantguarda del seu camp d'estudi

CB2. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació de forma professional i posseir les habilitats que sovint es demostren a través de l'elaboració i defensa dels arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de recopilar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per fer judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caràcter social, científic o ètic

CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions tant a un públic de especialitzat com no especialitzat

CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per dur a terme estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

Generals

CG1. Compromís ètic (capacitat crítica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

CG2. Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

CG3. Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

CG4. Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

CG6. Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).

Específiques

CE2- 1. Pràctica professional, ètica i legal. 1.2. Pràctica ètica. 1.2.1. Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. 1.2.2. Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i drets de la persona i grups. 1.2.3. Defensar els drets de la persona/grups dintre del sistema de salut.

CE4 - Prestació i gestió de cures. 2.1. Prestació de cures. 2.1.1. Valoració 2.1.1.1 Utilitzar un marc de valoració basat en l'evidència per recollir dades sobre la salut física, mental i aspectes socioculturals de la persona i grup. 2.1.1.2 Analitzar, interpretar i documentar les dades obtingudes

CE5 - Prestació i gestió de cures. 2.1. Prestació de cures. 2.1.2. Planificació. 2.1.2.1 Establir prioritats per les cures en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.2.2 Identificar els resultats previstos i el temps per assolir-los en col·laboració amb la persona i grup. 2.1.2.3 Revisar i documentar el pla de cures en col·laboració de la persona i grup. 2.1.2.4 Assegurar la continuïtat de les cures per assolir els objectius.

CE7 - Prestació i gestió de cures. 2.1 prestació de cures. 2.1.4 Avaluació. 2.1.4.1 Avaluar els progressos realitzats per la consecució dels resultats previstos en col·laboració de la persona i grup. 2.1.4.2 Documentar i utilitzar els resultats de la avaluació per modificar el pla de cures.

CE9 - Prestació i gestió de cures. 2.2. Gestió de cures. 2.2.1. Entorn segur. 2.2.1.1 Facilitar un entorn físic, psicosocial, cultural i espiritual que promogui la seguretat de la persona i grup.

CE10 - Prestació i gestió de cures. 2.2 Gestió de cures. 2.2.2 Pràctica Interdisciplinària. 2.2.2.1 Col·laborar amb l'equip interdisciplinari de salut per proporcionar cures infermeres integrals. 2.2.2.2 Facilitar la coordinació de les cures per al assoliment dels resultats de salut esperats.

CE11 - Prestació i gestió de les cures. 2.2 Gestió de les cures. 2.2.3. Delegació i supervisió. 2.2.3.1 Dirigir, supervisar i avaluar les cures delegades per assegurar-se que s'efectuen de forma segura i efectiva. 2.2.3.2 Delegar a altres persones aspectes de les cures d'acord a la seva competència.

CE13 - Desenvolupament professional. 3.1 Identificar la importància de la investigació per a l'assoliment dels objectius de salut de la persona i grups. 3.2 Utilitzar les millors evidències científiques disponibles, l'experiència infermera i el respecte pels valors i creences de la persona i grup, al proporcionar i avaluar les cures infermeres. 3.3 Donar suport i contribuir a la investigació en els cures infermeres i de salut en general.

CE16 - Desenvolupament professional. 3.7 Utilitzar la pràctica reflexiva per identificar les pròpies capacitats i limitacions professionals i buscar el suport apropiat. 3.8 Aprofitar les oportunitats d'aprendre amb altres persones que contribueixen a l'atenció de salut.

9. Resultats aprenentatge

L'estudiant en finalitzar l'assignatura serà capaç de:

Referits a coneixements

- Reconèixer la demografia actual envers a una població envellida.
- Conèixer els rols i les competències d'una infermera gerontològica.
- Conèixer les diferents etapes que formen part del procés d'envelliment.
- Conèixer els factors de risc que determinen els estats de salut i malaltia en el procés d'envelliment i les seves manifestacions.
- Identificar els canvis físics, psicològics i socials en relació amb el pacient geriàtric.
- Conèixer el concepte de síndromes geriàtrics i identificar-los en el pacient geriàtric.
- Identificar i conèixer la malaltia crònica i la fragilitat en pacients geriàtrics.
- Reconèixer el perfil d'un pacient geriàtric crònic complex (PCC/MACA).
- Prioritzar les actuacions a dur a terme en pacients geriàtrics al final de la vida.
- Conèixer els diferents nivells assistencials geriàtrics.

Referits a habilitats, destreses

- Adquirir habilitats per donar resposta a les necessitats d'un pacient geriàtric.
- Aplicar la valoració geriàtrica integral en pacients geriàtrics com a eina de valoració.
- Adquirir habilitats en l'ús d'escales de valoració geriàtrica.
- Adquirir habilitats per interpretar escales de valoració en l'àmbit de la salut geriàtrica.
- Explorar de manera eficaç i eficient els recursos que ofereix la cerca de bibliografia, a través de les bases de dades en ciències de la salut per donar resposta a necessitats d'un pacient geriàtric.
- Explorar amb destresa la informació i els recursos assistencials que ofereixen les diferents administracions de salut i els organismes internacionals professionals per donar resposta a les necessitats de pacients geriàtrics.

Referits a actituds, valors i normes

- Identificar els aspectes ètics i socials associats a la pràctica assistencial en pacients geriàtrics.
- Aplicar l'ètica professional i les normes legals com a elements bàsics respecte a l'atenció infermera en pacients geriàtrics.

10. Avaluació (com avaluarem que ho han après)

Avaluació contínua

L'avaluació contínua és una opció del procés d'ensenyament-aprenentatge en el que l'estudiant incorpora les millors de les activitats anteriors, i vetlla per utilitzar les millors maneres de gestionar el temps, optimitzar l'estudi i assegurar l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza. Aquest procés d'avaluació, permet que el professorat pugui fer un bon seguiment del procés d'aprenentatge dels estudiants a l'assignatura.

L'avaluació contínua permet a l'estudiant i als professors/es recollir i valorar les evidències que li permeten reconèixer com va incorporant els resultats d'aprenentatge esperats a l'assignatura, en els treballs i proves que entrega durant el semestre/curs.

L'avaluació està constituïda per una sèrie d'activitats (tipus test, preguntes curtes, elaboració de mapes mentals, resolució de problemes, casos o reptes, etc..., i treballs d'anàlisi, o síntesi) que el professorat va indicant i que l'estudiant resol, de forma individual o en equip.

Cada assignatura té unes hores de dedicació al treball presencial, també al treball dirigit i al treball autònom. Al llarg de l'assignatura s'avaluen proves tant de la part presencial (sessions plenàries, seminaris, habilitats clíniques, ABPs, estudis de casos, simulacions,...) com del treball dirigit (foros, debats, treballs, tutories,...). Les dues parts estan interrelacionades per aconseguir treballar els resultats esperats de l'assignatura. A més, l'estudiant realitzarà alguna prova d'avaluació de coneixements al final de l'assignatura i/o del semestre.

El conjunt de totes les activitats d'avaluació s'agruparan en els blocs avaluatius que es detallen a la taula següent juntament amb la seva ponderació a la nota final de l'assignatura.

BLOC AVALUATIU	DESCRIPCIÓ	AVALUACIÓ CONTÍNUA % de la nota final	AVALUACIÓ ÚNICA * % de la nota final
BLOC AVALUATIU 1	Simulació Estudi de casos Fòrum	35	25

BLOC AVALUATIU 2	Seminari 1 Seminari 2 Seminari 3 Actividad "Història de vida"	20	25
BLOC AVALUATIU 3	Prova de coneixements	45	50

*Totes les proves avaluatives recuperables es realitzen/entreguen el mateix dia de la prova de coneixements

PROVES AVALUATIVES PER A L'AVAUACIÓ ÚNICA	
AVALUACIÓ CONTÍNUA	AVALUACIÓ ÚNICA
Activitats de Seminari, Estudi de casos i Fòrum	Desenvolupament, per escrit, d'un o varius casos que integri els continguts de les proves avaluatives
Plenàries	Mateixa prova avaluativa que l'avaluació continua
Simulacions	Igual que Formació continua

Els criteris de l'avaluació continua són

- Per poder obtenir la nota final de l'assignatura, els blocs de l'avaluació continua han d'estar tots aprovats (mínim de 5/10). L'estudiant que NO supera amb 5/10 un dels blocs de l'avaluació contínua, haurà de re-avaluar obligatòriament tot el bloc suspès però podrà seguir amb l'avaluació continuada.
- Les activitats d'avaluació amb NP sense causa extraordinària degudament justificada, s'avaluen amb la qualificació de 0 fent mitjana amb la resta de proves d'avaluació.
- L'assistència a totes les proves d'avaluació (tasques d'aula, seminaris, simulació, ABP i prova final) és obligatòria. Els treballs de seminari podran ser individuals i/o en equip, a criteri del/ de la professor/a. No s'admetrà l'entrega de tasques fora del termini establert ni entregues individuals (en cas de ser entregues d'equip). La presentació d'un justificant no eximeix aquesta condició, exceptuant aquells casos que es tracti d'una causa extraordinària*.
- La re-avaluació es podrà realitzar únicament quan l'estudiant s'hagi presentat a la prova d'avaluació de coneixements final de l'avaluació continuada en 1ª convocatòria, en cas contrari, serà un NP i NO tindrà dret a la re-avaluació
- La nota màxima de la re-avaluació (de cada bloc que es re-avalua) és un 5 i serà la nota que farà mitjana. Es segueixen els mateixos criteris que en la 1ª convocatòria: per poder fer mitjana ponderada a l'assignatura, cal haver obtingut una nota mínima de 5/10 en tots els blocs de re-avaluació.

- NO re-avaluar algun dels blocs suspesos suposarà un NO PRESENTAT (NP) de nota final de l'assignatura.
- Un NO PRESENTAT (NP) en el 40% de la ponderació global de les activitats d'avaluació de l'assignatura comporta la qualificació de (NP), i caldrà tornar a matricular l'assignatura.

Avaluació única

L'avaluació única és el procediment d'avaluació alternatiu a l'avaluació continuada. Té lloc en un únic dia/acte avaluador i inclou el nombre suficient d'evidències per acreditar i garantir que l'estudiant ha assolit els resultats d'aprenentatge establerts a l'assignatura, assegurant l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza.

L'avaluació única es realitzarà a través de proves d'avaluació (prova de coneixements) i/o treballs de tots els continguts de l'assignatura. Aquesta avaluació es farà també seguint els criteris de l'avaluació continuada i els seus blocs avaluatius. És necessari superar cada un dels blocs amb una nota mínima de 5/10 per poder fer la mitjana ponderada i superar l'assignatura.

En cas que un estudiant manifesti que no pot complir els requisits de l'avaluació continuada, pot acollir-se a l'avaluació única. L'avaluació única es reconeix com un dret i, en exercir-lo, l'estudiant renuncia a l'avaluació continuada. Es recomana a l'estudiant que en cas de dubte de si acollir-se o no a l'avaluació única ho comentï amb el seu tutor/a del Pla d'Acció Tutorial (PAT).

Per acollir-se a l'avaluació única l'estudiant ho ha de sol·licitar per escrit a la secretaria d'estudiants (com a màxim 10 dies posteriors a l'inici docència de l'assignatura). Secretaria acadèmica informa al professorat dels estudiants que s'acullen a l'avaluació única, per tal els puguin contactar.

Hi ha algunes proves d'avaluació que els estudiants d'avaluació única hauran de fer dins del calendari d'avaluació continuada (p.e. habilitats clíniques i simulacions).

Simulació clínica:

Les activitats de simulació són de caràcter obligatori el dia programat a la planificació, tant pels estudiants d'avaluació única com d'avaluació continua.

L'activitat pròpiament de simulació té caràcter formatiu i no avaluativa. No obstant, és important fer una preparació prèviament a l'assistència a aquesta. Cada període de simulació tindrà un activitat preparatòria que serà avaluativa i aquesta serà la nota final de la simulació. Aquells estudiants que no assisteixin a la simulació, tot i haver presentat l'activitat avaluativa prèvia i haver-la superat, obtindran un 0 de simulació.

La prova final de continguts inclourà preguntes dels punts treballats en tota l'activitat de simulació, entre d'altres.

Idioma de la prova d'avaluació individual

La llengua vehicular de la universitat per a les proves d'avaluació és el català.

Informació important sobre la consideració de causes extraordinàries d'absències en proves avaluatives:

Sempre que estiguin certificades documentalment al/a la professor/a titular de l'assignatura, es consideraran causes extraordinàries les següents:

- L'ingrés hospitalari (de l'estudiant o d'un familiar de 1r grau de consanguinitat)
- Qualsevol emergència de Salut Pública que requereixi aïllament al domicili
- Visites mèdiques i/o ingrés a qualsevol servei d'urgències
- Proves mèdiques diagnòstiques
- La defunció d'un familiar fins al segon grau de consanguinitat
- La competició final en esportistes d'elit
- Les citacions judicials

Qualsevol de les proves avaluatives no realitzades, que tingui una de les causes extraordinàries documentada (seminaris, habilitats clíniques, ABP), es recuperarà el mateix dia de la prova avaluativa final.

Qualsevol falsificació d'un certificat o justificant comporta un suspès immediat a l'assignatura.

11. Referències generals de l'assignatura

Nuin C. Enfermería de la persona mayor. 1ª ed. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, S.A.; 2011.

Tabloski P.A. Enfermería gerontológica. 2ª ed. Madrid: Pearson Educación, S.A.; 2010.

IFSES Oposiciones Enfermería. 11ª ed. Madrid: Instituto de Formación Sanitaria, S.L.; 2016.

Martínez M.L, Chamorro e. Historia de la Enfermería. Evolución Histórica del Cuidado Enfermero. 3ª ed. Barcelona: Elsevier España S.L.U.; 2011.

Rodríguez S, Cárdenas M, Pacheco A.L, Ramírez M. una mirada fenomenológica del cuidado de enfermería. Enfermería Universitaria. 2014;11(4):145-53.

Salgado A, González J.I, Alarcón M.T. Fundamentos prácticos de la asistencia al anciano. 1ª ed. Barcelona: Masson, S.A.; 1996.

Chárriez M. Historias de vida: Una metodología de investigación cualitativa. Revista Griot. 2012;5(1):50-67

Vernet F. La historia de vida en la intervención gerontológica: instrumentos y método para la

elaboración. GEROKOMOS. 2001;12(4):148-56

Silva, Alejandrina, Recogiendo una Historia de Vida. Guía para una Entrevista. Fermentum.

Revista Venezolana de Sociología y Antropología [Internet]. 2001;11(30):155-161. Recuperado de:

<https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=70512127012>